

og hvis Samtykke krævedes. Men i Tidens Løb bortfaldt den gamle »Giftemandsret«, og i Stedet traadte som Virkning af det almindelige Værgemaal, at *den ugifte Kvinde skulde have sin Værges Samtykke til Ægteskab*; denne Værges var vel i de allerfleste Tilfælde en Slægtning, men behøvede ikke at være det, nemlig naar Kvinden ingen saadanne havde. Herved forstaas, hvad der ellers let kunde synes et mærkeligt Tilbageskridt, at den ugifte Kvinde uden Slægtning nu ikke kunde indgaa Ægteskab uden Samtykke af en Værges, medens i den ældre Tid en Kvinde, der ingen Slægtninge havde, kunde gifte sig efter Behag. At Giftemandsretten var en særlig Ret, der ingenlunde var et blot og bart Udslag af det almindelige Værgemaal for umyndige (alle Kvinder vare umyndige), gik ogsaa efterhaanden ud af Folkets Bevidsthed;*) dermed var imidlertid banet Vejen for at *give Moderen en Medbestemmesret over Datterens Giftermaal*, en Ret, der i sig selv er saa naturlig og fornuftig.

En Undersøgelse af de for Resten meget sparsomt foreliggende Kilder til Kundskab om Datidens Familieret**) lægger da ogsaa for Dagen, at allerede i sidste Halvdel af det 13de og i det 14de Aarhundrede den Regel har begyndt at udvikle sig, at Moderen havde samme Ret til at hindre Datterens Giftermaal som Faderen. Det er i *Stadsretterne*, at vi første Gang træffe dette Fremskridt. Stadsretterne ere i det hele gjennem Middelalderen et Skridt foran den øvrige Lovgivning. Første Gang træffe vi denne nye Regel i *Ribe Stadsret*, der blev stadfæstet 1269 af Erik Glipping. I dens Art. 27 hedder det: hwilcken en jungfru amodt syne foreldres rath och wyliaæ sæck sielleff taghær en mand obenbaer ulovendæ hun schal hauæ fortapt all hendæ dell aff thæt gwotz ther hendæ hafft burd ath hauæ.***) Imedens jyske Lov erklærer Faderens

*) Det er næppe rigtigt, naar nogle fortolke Bestemmelsen i Kristian den 5tes Lov (3—16—1) der senere citeres, derhen, at Ordet Værges alene sigter til Slægtninge. I alt Fald forstodes Loven i Praxis ikke saaledes, og Giftemandsretten som en særlig Slægtsret var for længe siden bortfalden.

**) Kun med Hensyn til Arveret og Formueforholdet i Familien findes noget righoldigere Materiale.

***), „Den Jomfru, som overtræder Loven ved at gifte sig mod sine Forældres Raad og Vilje, hun skal miste al det Gods, hun ellers vilde have faaet“ (som Arv).